

Til høringsinstansene, jf. vedlagt liste

Høring - Forslag til forskriftsendringer - Lokalt gitt muntlig eksamen

1. Innledning

Utdanningsdirektoratet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven knyttet til lokalt gitt muntlig eksamen i grunnskolen og videregående opplæring. Hensikten med forslaget er å tydeliggjøre hvilke regler som gjelder for lokalt gitt muntlig eksamen, og dermed å legge til rette for en mer enhetlig nasjonal praksis.

Vi foreslår endringer i forskrift til opplæringsloven §§ 3-29 til 3-31, §§ 4-22 til 4-24 og forskrift til privatskoleloven §§ 3-38 til 3-30. Forslagene til endringer handler om lokalt gitt muntlig eksamen, både i grunnskolen og videregående opplæring. Det foreslås ikke endringer i andre former for lokalt gitt eksamen i videregående opplæring. Forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven finner dere i vedlegg 1.

Kunnskapsdepartementet har i brev datert 12.11.2012 bedt direktoratet om å høre følgende forslag til endringer:

- Den lokale handlingsfriheten når det gjelder om muntlig eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsesdel fjernes.
- Det høres to modeller for lokalt gitt muntlig eksamen:
 - o Modell A) eksamen gjennomføres *uten* forberedelsesdel for alle. Elevene får beskjed om eksamenstrekk og melding om fag senest 48 timer før eksamen.
 - o Modell B) Eksamen gjennomføres *med* forberedelsesdel for alle. Elevene får beskjed om eksamenstrekk og melding om fag senest 48 timer før eksamen. I forberedelsestiden er alle hjelpemidler tillatt.
- For alternativ B begrenses forberedelsestiden til 24 timer, og det nedfelles et forbud mot å gjennomføre lokalt gitt muntlig eksamen på mandager.
- Bruk av hjelpemidler, inkludert kandidatens egne notater, er ikke tillatt under eksamen.
- Eksamenstiden skal ikke brukes til å holde en presentasjon som eleven har laget i forkant.

Høringsuttalelser kan leveres på vårt elektroniske skjema som dere finner her:

<https://skjema.udir.no/digiforms/htmlViewer?documentId=687>

Høringsuttalelser kan også sendes inn på epost til post@utdanningsdirektoratet.no eller per brev til Utdanningsdirektoratet, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo.

Frist for innsending av høringsuttalelser til Utdanningsdirektoratet er **10. april 2013**.

Våre høring er åpne for alle, og alle som ønsker det kan sende inn uttalelser til oss.

Kunnskapsdepartementet tar sikte på at bestemmelsene om lokalt gitt eksamen endres fra 1. august 2013. Eksamener våren 2013 skal gjennomføres etter gjeldende bestemmelser, og ikke etter dette høringsforslaget. Når det gjelder muntlig eksamen våren 2013 vil Utdanningsdirektoratet likevel understreke at dagens regelverk sier at det er elevens kompetanse slik den fremkommer på eksamensdagen som skal vurderes, og at arbeid i forberedelsestiden normalt ikke skal være en del av vurderingsgrunnlaget. For mer om dette se rundskriv Udir-1-2010.

2. Bakgrunn

Utdanningsdirektoratet ble i oppdragsbrev 25-12 bedt av Kunnskapsdepartementet om sende på høring forslag om endringer i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven som tydeliggjør bestemmelsene om lokalt gitt muntlig eksamen og sikrer en mer felles nasjonal praksis ved gjennomføring av muntlig eksamen. Bakgrunnen for oppdraget er i følge departementet at det i forbindelse med gjennomføringen av eksamen våren 2012 har vist seg at det er store variasjoner i hvordan lokalt gitt muntlig eksamen gjennomføres, noe som medfører forskjellsbehandling av elever som kommer opp til lokalt gitt muntlig eksamen. Eksempler viser en del variasjon i hvorvidt forhåndsforberedte presentasjoner legges til grunn for vurderingen, og at elevene får ulik tid til forberedelse etter at de har blitt orientert om hvilket fag de skal ta muntlig eksamen i. Direktoratet ble også bedt om å vurdere hvorvidt det i tillegg til endring av forskriften bør iverksettes andre tiltak for å sikre en mer felles nasjonal praksis.

Reguleringen av gjennomføringen av lokalt gitt muntlig eksamen har vært i endring siden innføringen av denne eksamensformen, og graden av sentral regulering har variert. I forbindelse med endringen av bestemmelsene om individuell vurdering i 2009 ble det gjort presiseringer knyttet til lokalt gitt eksamen. Forståelsen av bestemmelsene om lokalt gitt eksamen ble utdypet i rundskriv Udir-1-2010. I brevet som omhandlet gjennomføring og evaluering av eksamen i 2009 varslet Utdanningsdirektoratet en kartlegging av lokalt gitt muntlig eksamen i grunnskolen, jf. brev av 10. november 2009. Som et ledd i å undersøke om disse presiseringene i regelverket har ført til større klarhet ved gjennomføring av muntlig eksamen, fikk alle fylkesmennene våren 2010 i oppdrag fra direktoratet å gjennomføre en kartlegging i minst to kommuner. Hensikten var å undersøke om det er utarbeidet lokale retningslinjer for muntlig eksamen i grunnskolen, og forholdet mellom forberedelsesdel og eksamen. Funnene ble sammenfattet og rapportert til Utdanningsdirektoratet i september 2010. Med bakgrunn i denne kartleggingen foreslo vi for Kunnskapsdepartementet å forskriftsfeste en plikt for skoleeierne til å utarbeide retningslinjer for lokalt gitt muntlig eksamen. Forslag til forskriftsfesting av lokale retningslinjer ble sendt på høring våren 2012 og fikk bred støtte av høringsinstansene.

3. Gjeldende rett

Eksamen er regulert i forskrift til opplæringsloven §§ 3-25 til 3-37. Eksamen skal være i samsvar med disse bestemmelsene. Lokalt gitt eksamen i grunnskolen og videregående opplæring er særskilt regulert i §§ 3-29 og 3-30. Her er det fastsatt at det er skoleeier som har ansvaret for å gjennomføre lokalt gitt eksamen i grunnskolen og videregående opplæring. Skoleeier kan delegere gjennomføringen av lokalt gitt eksamen til de enkelte skolene. Skoleeier eller skolen (dersom ansvaret for gjennomføringen er delegert) kan pålegge faglærer å utarbeide forslag til eksamensoppgaver. I §§ 3-29 fjerde ledd og 3-30 fjerde ledd er tidsrammene for de ulike eksamensformene ved lokalt gitt eksamen fastsatt.

Elevene skal ha melding om hvilket fag hun eller han kommer opp i 48 timer før eksamen, jf. §§ 3-29 andre ledd og § 3-30 andre ledd. Meldingen bør komme så nært 48 timer før eksamenen starter som mulig, men ikke mindre enn 48 timer før første kandidat skal prøves. Kunngjøringen må ikke gjøres for lang tid i forveien, elevene skal ha så like forhold som mulig uavhengig av skole. Direktoratet har understreket i rundskriv Udir-1-2010 at det eleven skal ha melding om 48 timer før, er hvilket fag hun/han skal opp til. Skoleeiere som har valgt å arrangere eksamen med forberedelsestid, kan i tillegg gi elevene problemstillinger/arbeidsoppgaver/tema som skal forberedes til eksamen. Det understrekes at det å benytte forberedelsestid er et aktivt valg skoleeier tar, og at ordlyden i andre ledd ikke tilsier at det er noen automatikk i at det gis en forberedelsesdel. Forberedelsestiden skal være innenfor de 48 timene - den kommer ikke i tillegg.

I §§ 3-29 tredje ledd og § 3-30 tredje ledd er det fastsatt at eksamener kan organiseres i to deler hvorav den ene er en forberedelsesdel og den andre selve eksamenen. Bruk av forberedelsesdel fastsettes særskilt av skoleeieren/skolen. Dersom eksamen organiseres med forberedelsesdel, er hovedregelen at forberedelsesdelen ikke skal inngå i grunnlaget for vurdering. Det er kompetansen eleven viser under selve eksamenen, som har betydning.

Vi har understreket i rundskriv Udir-1-2010 at dersom lokalt gitt eksamen gjennomføres med forberedelsesdel, må ikke eksamineringen erstattes av at elevene kun presenterer produkter fra forberedelsestiden. Dersom elevene gis et tema/problemstillinger/arbeidsoppgaver i forkant, må eksamenen være mer enn at eleven presenterer dette. Eleven må også få spørsmål som går utover presentasjonen. Det kan i prinsippet stilles spørsmål fra alle kompetansemål i læreplanen for faget. I §§ 3-29 sjette ledd og 3-30 sjette ledd er det presisert at eksamineringen skal gi elevene mulighet til å vise kompetanse i så stor del av faget som mulig. Dette er i realiteten et breddekrav som knyttes til lokalt gitt eksamen. Lokalt gitt eksamen skal ikke organiseres på en slik måte at eleven bare prøves i en liten del av læreplanen for faget. Dette har konsekvenser blant annet for formuleringen av eksamensoppgavene. Skoleeier må sikre at eksamensoppgavene og eksamineringen blir i samsvar med breddekravet.

Ved gjennomføringen av lokalt gitt eksamen skal det være to sensorer som vurderer elevens prestasjon, jf. § 3-29 femte ledd og § 3-30 femte ledd. Minst én av sensorene skal være eksternt. Den andre kan være faglæreren til eleven. Dersom det ved gjennomføringen av lokalt gitt eksamen er slik at den eksterne og den interne sensoren (faglærer) er uenige om karakteren, er det den eksterne sensoren som avgjør karakteren. Ved eksamen som krever eksaminator, skal normalt faglærer være eksaminator, jf. §§ 3-29 sjette ledd og 3-30 sjette ledd. Dersom det er uenighet om hva eleven skal prøves i, er det den eksterne sensoren som avgjør dette.

Bruk av hjelpemidler ved lokalt gitt eksamen er regulert i § 3-31. Her er det fastsatt at det er skoleeier som avgjør hva som er tillatte hjelpemidler ved lokalt gitt eksamen. I vurderingen av hva som bør være tillatte hjelpemidler må skoleeieren vurdere om hjelpemidlet svekker grunnlaget for å vurdere kandidatens kompetanse. Dersom hjelpemidlet svekker grunnlaget, bør skoleeieren ikke tillate det. Utforming av eksamensoppgaven må henge sammen med hvilke hjelpemidler som er tillatt.

I forskrift til opplæringsloven §§ 4-18 til 4-30 finnes det tilsvarende bestemmelser om gjennomføring av eksamen i grunnskoleopplæring og videregående opplæring særskilt organisert for voksne etter opplæringsloven kapittel 4A. Lokalt gitt eksamen er særlig regulert i §§ 4-22 og 4-23. Tilsvarende bestemmelser finnes også i forskrift til privatskoleloven §§ 3-24 og 3-3. Lokalt gitt eksamen er regulert i §§ 3-27 og 3-28. Forskjellen er at ansvaret, som i offentlige skoler er lagt til skoleeier, for private skoler er lagt til vertskommunen.

4. Direktoratets vurderinger

Kunnskapsdepartementet har i oppdragsbrev 25-12 bedt direktoratet om å sende på høring et forslag til endring av bestemmelsene om lokalt gitt muntlig eksamen for å tydeliggjøre reglene og sikre en mer felles nasjonal praksis ved gjennomføring av lokalt gitt muntlig eksamen. Direktoratet vurderer i dette kapitlet hvilke endringer som kan føre til at det blir mindre lokal variasjon i gjennomføringen av lokalt gitt muntlig eksamen. Tydeligere regler vil være viktig for elevens rettssikkerhet og skal bidra til mer likebehandling uavhengig av hvilken skole eleven går på. I vurderingen vil det være viktig å balansere elevenes rettssikkerhet og likebehandling opp mot hensynet til den lokale handlefriheten. I og med at reglene om lokalt gitt muntlig eksamen i forskrift til privatskoleloven langt på vei er likelydende som reglene i forskrift til opplæringsloven, og at det er de samme hensynene som gjør seg gjeldende her, vurderes dette ikke særskilt. Det foreslås tilsvarende endringer for de private skolene som for de offentlige.

Vi foreslår klarere regler knyttet til innholdet i eksamen, bruk av hjelpemidler og krav om lokale retningslinjer. Vi er bedt av Kunnskapsdepartementet om å høre to ulike modeller for muntlig eksamen knyttet til om eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsesdel, se kapittel 4.3. Modell A er at muntlig eksamen gjennomføres uten forberedelsesdel. Modell B er at muntlig eksamen gjennomføres med forberedelsesdel.

4.1 Behov for mer enhetlig nasjonal praksis

Reguleringen av lokalt gitt muntlig eksamen er i gjeldende forskrift relativt overordnet og angir rammene som eksamen skal gjennomføres innenfor. Det er i dag gitt rom for at det utvikles ulike modeller lokalt, innenfor det handlingsrommet som er fastsatt i forskrift til opplæringsloven og den aktuelle læreplanen for faget. Å legge til rette for et lokalt handlingsrom har vært tilsiktet av flere årsaker. Læreplanverket for Kunnskapsløftet er utformet slik at det gir et relativt stort lokalt handlingsrom for hvordan opplæringen kan organiseres. Regelverket for lokalt gitt muntlig eksamen er derfor fleksibelt, slik at det kan ta hensyn til ulik fag- og opplæringspraksis på skolene. Dette har blitt ansett som nødvendig for at det skal være rom for å utvikle ordninger som fungerer godt lokalt. Det er skoleeier som har ansvaret for at gjennomføringen av lokalt gitt eksamen er i tråd med både sentrale retningslinjer og egen praksis. Utfordringen ved denne lokale handlefriheten er at de lokale variasjonene har blitt store.

I kartleggingen fylkesmennene gjennomførte i 2010 kom det frem at det i de fleste fylker enten er utarbeidet felles retningslinjer for fylket, eller lokale retningslinjer på kommune- eller skolenivå. Skoleeiere som har retningslinjer for lokal eksamen, har også som oftest eksamensordning med forberedelsestid. Forberedelsestiden er stort sett 48 timer. I forberedelsestiden får elevene oppgitt et tema eller en oppgave de skal forberede seg på. I rapportene vi har mottatt fra fylkesmennene ser det ut til at det lokale nivået gjennomgående har en høy bevissthet om hvilke utfordringer det er knyttet til å gjennomføre lokal gitt muntlig eksamen med forberedelsestid. Flere oppgir at de har retningslinjer for en eksamensmodell som inkluderer forberedelsestid, men det poengteres at det er vanskelig å skille vurdering av eksamen fra forberedelse fullstendig.

Et annet spørsmål som ble stilt i kartleggingen var om det lokale nivået oppfattet at forskrift til opplæringsloven gir et tilstrekkelig grunnlag for å utarbeide lokale retningslinjer. De fleste svarer bekræftende på dette, men flere presiserer også at forskriften er såpass generell at den åpner for stor variasjon. Mange etterlyser sterkere sentrale føringer, og fra blant annet Fylkesmannen i Oslo og Akershus anbefales det å forskriftsfeste skoleeiers plikt til å utarbeide lokale retningslinjer for lokalt gitt muntlig eksamen. I rapportene fra fylkesmennene fremkommer det tydelig at der hvor det er utarbeidet lokale retningslinjer for muntlig eksamen, er det også en større bevissthet om å kvalitetssikre de lokale eksamenene.

Henvendelser og oppslag i media tyder imidlertid på at den lokale variasjonen av mange oppleves som urettferdig. Mange henvendelser tyder på at det er behov for og ønske om å sette klarere rammer for muntlig eksamen, slik at den lokale variasjonen blir mindre. Departementet har i oppdragsbrevet bedt direktoratet om å bruke regelverket til å sikre en mer felles nasjonal praksis. Konsekvensen av dette er at forskriftsreguleringen av lokalt gitt muntlig eksamen må bli mer detaljert og tydeligere angi rammene som muntlig eksamen skal arrangeres innenfor. Det vil si redusert lokal variasjon. Vi foreslår derfor i dette høringsbrevet å sette klarere rammer for innhold i og organisering av muntlig eksamen

- Vi ber om høringsinstansenes syn på om de foreslåtte endringene vil kunne bidra til en mer enhetlig praksis.

4.2 Melding om trekk

Det er fastsatt i forskrift til opplæringsloven at eleven skal ha melding om hvilket fag han eller hun blir trukket til eksamen i minst 48 timer før eksamen. Forståelsen av denne regelen ble presisert i rundskriv Udir-1-2010. Det er her understreket at meldingen om trekkfag skal gis til eleven så nært 48 timer før muntlig eksamen starter i det aktuelle faget som praktisk mulig. Meldingen skal aldri komme mindre enn 48 timer før eksamen. Skolen offentliggjør normalt trekket til eksamen 48 timer før gjennomføring av første eksamen. Det betyr at de elevene som skal ha eksamen til slutt i perioden, vil få sin melding om trekk til eksamen mer enn 48 timer før de skal gjennomføre eksamen. Vi ser at dette kan være en utfordring fordi det kan bidra til en diskusjon om rettferdighet i gjennomføringen av eksamen.

På de fleste skoler er gjennomføringen av lokalt gitt muntlig eksamen noe som må pågå over flere dager for at alle kandidater skal få tatt sin eksamen. Det er skoleeier som har ansvaret for at eksamen arrangeres i samsvar med forskriften, og skoleeier bør i planleggingen av eksamen tilstrebe at eksamen blir lagt slik at elevene kan få melding om trekket om lag 48 timer før eksamen.

4.3 Eksamen med eller uten forberedelse

Eksamensordningene ble i stor grad endret på 1990-tallet, særlig i forbindelse med Reform 94. Et endret syn på kompetanse, der et mer helhetlig kompetansebegrep ble lagt til grunn, ble fulgt av endring i eksamensordninger for å legge til rette for en bredere prøving av kompetanse, særlig ved at bruk av hjelpemidler og forberedelsestid ble innført. Tanken bak var at eksamensordningene måtte legge til rette for at elevene kunne vise anvendt kunnskap, at de kunne samarbeide i forberedelsestiden, og at de kunne ta i bruk lærebok og andre hjelpemidler i forberedelsestiden, slik at de i større grad kunne vise sin kompetanse på eksamen, og i mindre grad gjengivelse av faktakunnskaper.

I 1995 fastsatte daværende Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet sentrale retningslinjer for lokalt og sentralt gitt eksamen i Reform 94. Disse retningslinjene la opp til en mulighet for å velge å organisere lokalt gitt eksamen med en forberedelse. Forberedelsen kunne inneholde et tema, en problemstilling eller lignende, og kunne enten være knyttet til deler av eller til hele eksamensoppgaven. Retningslinjene la opp til at dersom eksamen ble organisert med forberedelse, kunne denne enten gjennomføres samme dag, og som en innledning til selve eksamen, eller være en forberedelse i forkant av eksamensdagen. Forberedelsen skulle normalt ikke overstige to dager. Det ble presisert at alle hjelpemidler er tillatt under forberedelsen, og at eksaminandene ikke skulle vurderes under forberedelsen. Det ble videre presisert at valg av hjelpemidler til lokal eksamen skulle godkjennes av rektor. Denne modellen ble også innført for grunnskolen på et senere tidspunkt.

Lokal valgfrihet knyttet til om muntlig eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelse ble videreført i Kunnskapsløftet. Departementet er i brev til direktoratet datert 12.11.2012 usikre på om den lokale valgfriheten knyttet til om eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelse i tilstrekkelig grad ivaretar målet om å sikre enhetlig nasjonal praksis. Departementet mener derfor at forslagene som høres må sikre at praksis blir lik for alle, det vil si at enten så skal alle elever ha forberedelse eller så fjernes forberedelsen for alle elever. Direktoratet legger til at det bør være samme regler for forberedelse ved muntlig eksamen for grunnskolen og videregående opplæring.

- Vi ber om høringsinstansenes syn på at det fastsettes nasjonalt om muntlig eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelse.

Nedenfor redegjøres det først for modell A som er muntlig eksamen uten forberedelse, deretter for modell B som er muntlig eksamen med forberedelse. Vi ber høringsinstansene ta stilling til hvilken modell dere støtter.

4.3.1 Modell A: Muntlig eksamen gjennomføres uten forberedelse

Departementet har bedt direktoratet om å høre et forslag om at det forskriftsfestes at muntlig eksamen skal gjennomføres uten forberedelse. Begrunnelsen for dette forslaget er at muntlig eksamen med forberedelse er en oppgaveform som skolene kan prøve elevene i resten av året, for eksempel som en hjemmeoppgave. Departementet viser også til at forberedelse kan slå negativt ut for elever fra ressursvake hjem. Dette forslaget må også ses i sammenheng med forslaget om at elevene ikke skal kunne ha med seg en ferdig forberedt presentasjon på eksamen, dette vil også kunne redusere betydningen av sosiale forskjeller.

4.3.2 Modell B: Muntlig eksamen gjennomføres med forberedelsesdel, som er begrenset til en dag

Direktoratet er også bedt av departementet om å høre en modell B som innebærer at muntlig eksamen skal gjennomføres med forberedelsesdel for alle. Formålet med mer nasjonal ensartethet vil også ivaretas i denne modellen. Argumentene for denne modellen er at elevene gjennom bruk av forberedelsesdel får bedre mulighet til å vise kompetanse slik det er formulert i læreplanen. Departementet viser også til at elevene dessuten får større mulighet til å vise i hvilken grad de kan anvende sin kompetanse i mer komplekse og autentiske situasjoner. Denne eksamensformen er også i følge departementet mer i takt med hvilke metoder elevene benytter for å tilegne seg og anvende ny kompetanse, enn en tradisjonell høring av hva elevene kan utenat. For privatister kan fylkeskommunen avgjøre om det skal være eksamen med forberedelsesdel eller ikke.

Innholdet i forberedelsesdelen

Dersom modell B velges er det nødvendig å regulere innholdet i forberedelsesdelen nærmere. I gjeldende §§ 3-29 og 3-30 er det fastsatt at skoleeier kan fastsette at muntlig eksamen skal gjennomføres med forberedelsesdel. Utover at forberedelsesdelen normalt ikke skal være en del av vurderingsgrunnlaget når eksamenskarakteren fastsettes, er innholdet i forberedelsesdelen ikke regulert i forskriften. Konsekvensen av dette er at det er et relativt stort rom for variasjon knyttet til hva eleven får av innhold i forberedelsestiden.

I rundskriv Udir 1-2010 ble det presisert at eleven må få et overordnet tema i forberedelsestiden, og at temaet dekker flere kompetansemål. Det ble også presisert at elevene ikke skulle få eksamensoppgaven i forberedelsesdelen. Vi mener det er behov for at rammene for forberedelsesdelen og sammenhengen mellom en eventuell forberedelsesdel og selve eksamen blir ytterligere presisert i selve forskriften. I forberedelsesdelen kan eleven få oppgitt et tema eller en problemstilling han eller hun skal sette seg inn i, og som skal være utgangspunkt for samtalen og eksaminasjonen på selve eksamen. Hensikten med forberedelsesdelen er at elevene kan samarbeide og finne informasjon om temaet de har fått oppgitt, men eleven skal ikke få i oppgave å lage en presentasjon som han skal holde på eksamen. I forberedelsesdelen kan eleven bruke alle hjelpemidler. Eksamen skal ikke avgrenses til bare det temaet som eleven har fått i forberedelsesdelen. Se kapittel 4.4.

Forberedelsestiden avgrenses til én dag

Skoleeier kan etter §§ 3-29 og 3-30 avgjøre lengden på en eventuell forberedelsesdel innenfor lengden til trekkperioden. Fylkesmennenes kartlegging av muntlig eksamen viste at de fleste skoleeiere som har muntlig eksamen med forberedelsestid har to dagers forberedelsestid. Vi mener at lengden på forberedelsesdelen bør reguleres nærmere i forskriften. Dette bør ses i sammenheng med vårt forslag om å avskaffe praksisen med en muntlig eksamen der eleven holder en presentasjon han eller hun har laget i forberedelsestiden. Vi mener derfor også det er nødvendig å vurdere lengden på den forberedelsestiden det kan være mulig å gi til en muntlig eksamen. Når ikke elevene skal bruke forberedelsestiden til å lage en presentasjon, kan tiden brukes til å innhente informasjon om det aktuelle temaet, diskutere med medelever, og ellers forberede seg etter eget ønske. Å redusere forberedelsestiden fra inntil 48 timer til maksimum én dag mener vi derfor vil være rimelig.

Dette innebærer at eleven fortsatt får vite hvilket fag han skal ha eksamen i minimum 48 timer i forveien. På dette punktet bør forskriften presiseres, slik at det skilles tydelig mellom tidspunkt for kunngjøring av trekkfaget og lengden av forberedelsestiden. Dersom eleven skal ha en eksamen med forberedelsestid, må derfor tema for forberedelsen kunngjøres for eleven tidligst dagen før. Dette vil også medføre at muntlig eksamen med forberedelsesdel blir i tråd med ordningen for sentralt gitt skriftlig eksamen. Der er også forberedelsestiden fastsatt til én dag i de fagene der eksamen er organisert med forberedelsestid. Det bør også presiseres at forberedelsesdagen da er en obligatorisk skoledag. En kortere forberedelsestid vil også redusere forskjellen mellom eksamen med og uten forberedelsesdel.

Forbud mot at muntlig eksamen gjennomføres på mandager

Direktoratet er av Kunnskapsdepartementet bedt om å høre et forslag om at det nedfelles i forskriften et forbud mot at muntlig eksamen gjennomføres på mandager for modell B. Departementet begrunner dette med at det har vært anført at det medfører en uforutsvarlig ulikhet at elever som skal opp til eksamen på mandager og tirsdager får 48 timer mer å forberede seg fordi helgedager ikke medregnes. Departementet mener at dette skaper for store ulikheter i elevenes eksamensavvikling. Dersom forberedelsesdelen begrenses til en skoledag, det vil si 24 timer, i trekkperioden og det nedfelles et forbud mot eksamensgjennomføring på mandager, mener departementet at man vil unngå at noen elever får dobbelt så lang tid til forberedelse sammenliknet med andre elever. Med begrenset tid til forberedelse vil det være større behov for å ha en spesiell forberedelsesdel fordi forkortet tid begrenser elevenes mulighet til å friske opp hele faget.

- Vi ber om høringsinstansenes syn på at det forskriftsfestes et forbud mot at muntlig eksamen gjennomføres på mandager.

4.3.3 Spørsmål til forberedelsesdel

Vi ber om høringsinstansens syn på følgende:

- Dersom det fastsettes nasjonalt om eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsesdel;
 - støtter dere modell A (eksamen *uten* forberedelsesdel) eller modell B (eksamen *med* forberedelsesdel)?
- Til modell B: støtter dere at
 - innholdet i forberedelsesdelen presiseres og at forberedelsesdelen begrenses til en skoledag
 - det forskriftsfestes et forbud mot at muntlig eksamen gjennomføres på mandager

4.4 Klarere regler for selve eksamineringen

Bestemmelsene om lokalt gitt eksamen inneholder i dag få krav om hvordan eksamen skal gjennomføres. Det er imidlertid fastsatt i §§ 3-29 siste ledd og 3-30 siste ledd at eksamineringen skal gi eleven mulighet til å vise kompetanse i så stor del av faget som mulig. Dette kravet bør videreføres, uavhengig av hvilken modell som fastsettes, og det er viktig at skoleeier sikrer at muntlig eksamen er i samsvar med dette. Kravet om at eksamen bør prøve så stor del av faget som mulig får konsekvenser for formuleringen av oppgaver på selve eksamen og for hvordan eventuelle tema, problemstillinger eller liknende som gis i en forberedelsesdel ved modell B formuleres. Dersom det fastsettes eksamen med forberedelsesdel, det vil si modell B, er det viktig at tema som gis i forberedelsesdel ikke er så snevre at det vil være vanskelig å trekke inn andre deler av læreplanen. Videre er det fastsatt i forskrift til opplæringsloven § 3-31 at det er skoleeier som i dag fastsetter hvilke hjelpemidler som er tillatt på lokal eksamen.

Det har også blitt stilt spørsmål ved om elever som i forberedelsesdelen har fått et tema å jobbe med kan eksamineres i andre deler av læreplanen for faget. Vi presiserte i rundskriv Udir-1-2010 at hele læreplanen er aktuell, og at et tema gitt i forberedelsesdelen ikke utelukker at eleven prøves i andre kompetansemål. Det innebærer at elevene til eksamen også kan prøves i flere og relevante deler av læreplanen enn det som kan leses direkte ut av forberedelsesdelen. Det er derfor viktig at elevene får veiledning i å se de mulighetene som forberedelsesdelen rommer, slik at de kan møte eksamensoppgaver som kopler innholdet i forberedelsesdelen til hele læreplanen. Direktoratet mener at det er behov for å presisere dette i forskriften.

I ulike henvendelser til departementet og direktoratet og i medieoppslag om muntlig eksamen, er det fremhevet at det er praksisen med å holde forberedte presentasjoner som del av eksamen som oppleves som mest problematisk. Bestemmelsene om lokalt gitt eksamen har ikke eksplisitt slått fast at eksamen skal eller ikke skal inneholde en presentasjon av materiale som

eleven har arbeidet med i forberedelsestiden. Dette er en praksis som har vokst frem innenfor de rammene regelverket har satt for muntlig eksamen, og som har vært begrunnet i at en presentasjon på eksamen knytter forberedelsedel og eksamen sammen på en god måte. Det har også vært begrunnet i at eksamen på denne måten kan prøve elevens kompetanse på en bredere måte.

Selv om rundskriv Udir-1-2010 presiserte at forberedelsedelen ikke skal være en del av vurderingsgrunnlaget på muntlig eksamen, ser vi at det i mange tilfeller kan være utfordrende å vurdere hva som er elevens egen kompetanse, siden presentasjon av materiale fra forberedelsedelen i mange tilfeller har fått en stor plass på eksamen. At mange elever har fått hjelp fra foreldre og andre til å lage presentasjonen, er et tema som har fått stor plass i ulike medieoppslag, og som departementet og direktoratet har fått flere henvendelser om. Vi ser derfor et behov for å presisere regelverket i hvilke hjelpemidler som skal være tillatt på muntlig eksamen, og å skille tydeligere mellom forberedelsedel og eksamen. Denne problemstillingen er spesielt relevant når elevene bruker deler av eksamenstiden til å presentere materiale som er laget i forberedelsestiden. Direktoratet mener det bør forskriftsfestes at eleven på eksamen ikke kan bruke tid til å legge frem en presentasjon som hun eller han har utarbeidet i forkant av eksamen. Dette forslaget vil gjelde både for modell A og B, men er i praksis mest relevant for modell B (eksamen med forberedelsedel).

- Vi ber om høringsinstansenes syn på at det forskriftsfestes at elevene ikke skal bruke eksamenstiden til å holde en forberedt presentasjon.

4.5 Bruk av hjelpemidler

For å redusere det som av noen oppleves som både en uklarhet i regelverket, og som en urettferdig praksis, ser direktoratet at det er behov for å regulere hjelpemidler til muntlig eksamen i forskriften. En slik løsning vil redusere den lokale handlefriheten på dette punktet, men vil etter direktoratets vurdering være nødvendig for å få mer felles nasjonal praksis for muntlig eksamen, og for å redusere problematikken rundt vurderingsgrunnlaget for muntlig eksamen. Departementet har bedt direktoratet om å høre et forslag om at eleven ikke skal kunne bruke hjelpemidler under eksamen. Dette inkluderer også elevens egne notater.

Forslaget innebærer at det ikke lenger skal være et lokalt ansvar å fastsette hjelpemidler til muntlig eksamen. Selve eksamenstiden på 30 minutter skal brukes til en reell samtale og eksaminasjon.

- Vi ber om høringsinstansenes syn på forslaget om at eksamen skal gjennomføres uten hjelpemidler, heller ikke elevens egne notater.

4.6 Lokalt nivå må utarbeide retningslinjer

Direktoratet sendte våren 2012 på høring et forslag om å forskriftsfeste en plikt for skoleeier til å utarbeide lokale retningslinjer for muntlig eksamen. Forslaget fikk bred tilslutning fra høringsinstansene. De lokale retningslinjene er viktige for å sikre økt kvalitet på muntlig eksamen. Direktoratet mener at selv om rammene rundt lokalt gitt muntlig eksamen presiseres i forskriften, vil det fortsatt være et behov for lokale retningslinjer. Departementet har bedt direktoratet høre forslaget på nytt sett i lys av den statlige styringen av muntlig eksamen som foreslås i dette høringsbrevet. Departementet viser til at lokale retningslinjer kan være viktige for å klare rutiner for gjennomføringen av eksamen, herunder hva som regnes som formelle feil og liknende.

- Vi ber om høringsinstansenes syn på at det forskriftsfestes en plikt til å utarbeide retningslinjer for muntlig eksamen.

4.7 Oppsummering av direktoratets forslag og spørsmål til høringsinstansene

Oppsummert innebærer vårt forslag at modellen for lokalt gitt muntlig eksamen i grunnskolen og videregående opplæring blir som følger:

- Den lokale handlingsfriheten når det gjelder om muntlig eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsesdel fjernes.
- Det høres to modeller for lokalt gitt muntlig eksamen:
 - o Modell A) eksamen gjennomføres *uten* forberedelsesdel for alle. Elevene får beskjed om eksamenstrek og melding om fag senest 48 timer før eksamen.
 - o Modell B) Eksamen gjennomføres *med* forberedelsesdel for alle. Elevene får beskjed om eksamenstrek og melding om fag senest 48 timer før eksamen. I forberedelsestiden er alle hjelpemidler tillatt.
- For alternativ B begrenses forberedelsestiden til 24 timer, og det nedfelles et forbud mot å gjennomføre lokal muntlig eksamen på mandager.
- Bruk av hjelpemidler, inkludert kandidatens egne notater, er ikke tillatt under eksamen.
- Eksamenstiden skal ikke brukes til å holde en presentasjon som eleven har laget i forkant.

Vi ber om høringsinstansenes syn på følgende:

- Vil de foreslåtte endringene kunne bidra til en mer enhetlig praksis?
- Bør det fastsettes nasjonalt om muntlig eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsesdel?
- Dersom det skal fastsettes nasjonalt om eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsesdel;
 - o støtter dere modell A (eksamen uten forberedelsesdel) eller modell B (eksamen med forberedelsesdel)?
- Til modell B:
 - o Støtter dere at innholdet i forberedelsesdelen presiseres og at forberedelsesdelen begrenses til en skoledag?
 - o Støtter dere at det forskriftsfestes et forbud mot at muntlig eksamen gjennomføres på mandager?
- Bør det forskriftsfestes at elevene ikke skal bruke eksamenstiden til å holde en presentasjon?
- Bør det fastsettes at eksamen skal gjennomføres uten hjelpemidler, heller ikke elevens egne notater?
- Bør det forskriftsfestes en plikt til å utarbeide lokale retningslinjer for muntlig eksamen?

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget antas ikke å ha vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser for fylkeskommunene eller kommunene. Kommunene og fylkeskommunene er allerede pålagt å gjennomføre muntlig eksamen. Det foreslås ikke endringer i antall sensorer eller tidsrammen for muntlig eksamen. Begrensningen av en eventuell forberedelsesdel til én dag antas heller ikke å ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Kravet om at skoleeier skal utarbeide retningslinjer for muntlig eksamen vil medføre administrative ressurser ved at skoleeier enten må utarbeide nye eller revidere eksisterende retningslinjer. Direktoratet mener at forslaget til endringer ikke vil kreve vesentlig større ressurser enn i dag.

6. Forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven

For forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven, se vedlegg 1.

6.1 Merknader til forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven

Vi hører to ulike modeller knyttet til om eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsesdel, men det er samtidig mye som er likt uavhengig av hvilken modell som velges. Nedenfor er det først merknader til bestemmelsene som foreslås i modell A, deretter modell B. Der modellene er like, så viser vi til merknader til modell A under modell B. Forskjellen mellom de to modellene er å finne i andre ledd til fjerde ledd i de ulike bestemmelsene. Det foreslås samme regulering av bruk av hjelpemidler og det gis merknader til denne etter bestemmelsene som regulerer henholdsvis lokalt gitt eksamen i grunnskolen og lokalt gitt eksamen i videregående opplæring.

6.1.1 Merknader til modell A – Eksamen gjennomføres uten forberedelsesdel

Merknader til § 3-29

Bestemmelsen regulerer lokalt gitt eksamen i grunnskolen. Det er foreslått endringer i første ledd, tredje ledd og syvende ledd. Andre ledd, fjerde ledd, femte ledd og sjette ledd er uendret og kommenteres ikke her. De foreslåtte endringene presiserer rammene for muntlig eksamen.

I første ledd er det foreslått et nytt andre punktum som pålegger skoleeier en plikt til å utarbeide retningslinjer for gjennomføringen av lokalt gitt eksamen. Skoleeier fastsetter hvordan retningslinjene for gjennomføringen av lokalt gitt eksamen skal utarbeides. Utarbeidelse av retningslinjer kan fastsettes av skoleeier, men kan også delegeres til den enkelte skole, eller skje i interkommunale samarbeid. Retningslinjene for lokalt gitt eksamen må være i samsvar med bestemmelsene i forskrift til opplæringsloven og tydeliggjøre rammene for lokalt gitt eksamen. Det vil være hensiktsmessig at retningslinjene sier noe om oppgavegivingen, eksamensavviklingen og sensureringen. Det minnes om at også kravene i for eksempel § 3-25 også gjelder for lokalt gitt eksamen. Retningslinjene bør omtale hvordan lokalt gitt eksamen skal ivareta kravet i § 3-25 tredje ledd om at eksamen skal organiseres slik at eleven eller privatisten skal få vist sin kompetanse i faget, og at karakteren som settes, skal gi uttrykk for den kompetansen hun/han viser på eksamen. Retningslinjene bør også si noe om hva som regnes som formelle feil ved eksamen.

Tredje ledd regulerer at muntlig eksamen ikke skal gjennomføres med forberedelsesdel. Det er ikke adgang til å fastsette lokalt at eksamen skal gjennomføres med forberedelsesdel. Dette gjelder i alle fag i grunnskolen hvor det er muntlig eksamen.

Syvende ledd regulerer gjennomføringen av eksamineringen. Det foreslås forskriftsfesting av prinsipper for gjennomføringen av eksamen som nå er presisert i rundskriv Udir-1-2010. Første og andre punktum er uendret. Det er som i dag slik at muntlig eksamen skal gjennomføres med eksaminator og at eksamineringen skal gjennomføres på en slik måte at eleven får mulighet til å vise sin kompetanse i så stor del av faget som mulig. Det er foreslått et nytt tredje punktum i leddet. Gjeldende tredje punktum blir nytt fjerde punktum. I det nye tredje punktum er det presisert at muntlig eksamen ikke skal bestå i at elevene gjennomgår en presentasjon som hun eller han har utarbeidet i forkant. Dette må også ses i sammenheng med § 3-31 om hjelpemidler som slår fast at det eneste tillate hjelpemidlet på muntlig eksamen er elevens egne notater. Eleven kan ikke bruke en PowerPoint-presentasjon.

Merknader til § 3-30

Bestemmelsen regulerer lokalt gitt eksamen i videregående opplæring. Endringene som foreslås gjelder kun for muntlig eksamen, ikke for skriftlig eksamen, muntlig-praktisk eksamen eller praktisk eksamen som er lokalt gitt, med unntak av endringen i første ledd. Retningslinjene for lokalt gitt eksamen skal omfatte alle eksamensformene. Det er foreslått endringer i første ledd og tredje ledd, det foreslås ett nytt fjerde ledd som fører til at gjeldende fjerde ledd blir nytt femte ledd, gjeldende femte ledd blir nytt sjette ledd etc. Det foreslås endringer i nytt syvende ledd.

I første ledd foreslås det at det fastsettes en plikt for fylkeskommunene til å utarbeide retningslinjer for eksamen. Dette er tilsvarende som i § 3-29 første ledd og det vises til merknad til denne.

Tredje ledd er endret. Det foreslås en endret ordlyd i første punktum. Det er her fastsatt at fylkeskommunen for skriftlig eksamen, muntlig-praktisk eksamen og praktisk eksamen som er lokalt gitt kan fastsette om eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsedel. Dette kan fastsettes for de tre eksamensformene som er eksplisitt opplistet. At eksamen skal gjennomføres med forberedelsedel må være fastsatt i retningslinjene for lokalt gitt eksamen etter første ledd. Dersom dette ikke er fastsatt skal eksamen gjennomføres uten forberedelsedel. Tredje ledd andre punktum regulerer rammene for forberedelsedel for praktisk eksamen, skriftlig eksamen og muntlig-praktisk eksamen. Her er reglene uendret. For disse eksamenene kan forberedelsedelen fortsatt være inntil to dager. Skoleeier kan også fastsette at forberedelsedelen skal være kortere. Reglene om at forberedelsedelen normalt ikke skal inngå i vurderingsgrunnlaget er også videreført.

Fjerde ledd er nytt og regulerer bruk av forberedelsedel for muntlig eksamen særskilt. Det er fastsatt her at for muntlig eksamen så skal eksamen gjennomføres uten forberedelsedel. Det er ikke adgang til å fastsette lokalt at muntlig eksamen skal gjennomføres med forberedelsedel. Dette gjelder for muntlig eksamen i alle fag på alle trinn i videregående opplæring.

Syvende ledd er endret. Dette er tidligere sjette ledd hvor det er tilføyd nytt tredje punktum. Leddet regulerer gjennomføringen av selve eksamen og det foreslås tilsvarende endringer som for grunnskolen. Vi viser derfor til merknaden til § 3-29 syvende ledd til modell A.

6.1.2 Merknader til modell B – Eksamen gjennomføres med forberedelsedel

Merknad til § 3-29 Lokalt gitt muntlig eksamen i grunnskolen

Bestemmelsen regulerer lokalt gitt eksamen i grunnskolen. Det er foreslått endringer i første ledd, andre ledd, tredje ledd, og sjette ledd. Fjerde ledd og femte ledd er uendret og kommenteres ikke her. De foreslåtte endringene presiserer rammene for muntlig eksamen.

Første ledd er som i modell A. Det vises til merknader over.

I andre ledd foreslås det et nytt andre punktum. Her fastsettes det et forbud mot å arrangere eksamen på mandager. Eksamen skal gjennomføres på dagene tirsdag til fredag. Forbudet har sammenheng med at forberedelsesdagen skal være dagen før eksamen gjennomføres.

Tredje ledd regulerer at eksamen skal gjennomføres med obligatorisk forberedelsedel. Kommunen kan ikke velge at eksamen skal gjennomføres uten forberedelsedel. I andre punktum er rammene for forberedelsedelen regulert nærmere. Dette er nytt. Det er foreslått at forberedelsedelen maksimalt kan være én dag. Dette er en reduksjon av lengden på forberedelsestiden sammenlignet med gjeldende ordning. Det er presisert at denne gjennomføres som en obligatorisk skoledag for elevene. Her vil eleven kunne bruke alle hjelpemidler. Tredje punktum understreker at skolene i forberedelsestiden kan gi elevene et tema eller liknende å jobbe med. Temaet vil gi elevene et utgangspunkt for eksamen. Skolen kan ikke gi eleven eksamensoppgaven i forberedelsestiden. I fjerde punktum går det frem at forberedelsedelen ikke skal denne være en del av vurderingsgrunnlaget. Eksamenskarakteren skal settes på grunnlag av kompetansen eleven viser på eksamen. Dett må også ses i sammenheng med sjette ledd som regulerer gjennomføringen av selve eksamineringen og bruk av hjelpemidler i § 3-31.

Sjette ledd regulerer gjennomføringen av eksamineringen. Det foreslås forskriftsfesting av prinsipper for gjennomføringen av eksamen som nå er presisert i rundskriv Udir-1-2010. Første og andre punktum er uendret. Det er som i dag slik at muntlig eksamen skal gjennomføres med eksaminator og at eksamineringen skal gjennomføres på en slik måte at eleven får mulighet til å

vise sin kompetanse i så stor del av faget som mulig. Det er foreslått et nytt tredje og fjerde punktum i leddet. Gjeldende tredje punktum blir nytt femte punktum. I det nye tredje punktum er forholdet mellom selve eksamen og forberedelsedelen presisert ytterligere. Dette må ses i sammenheng med andre punktum om at eksamen bør være bred. Det foreslås å forskriftsfeste at elevene på eksamen kan prøves i andre og relevante deler av læreplanen enn et eventuelt tema som elevene har fått oppgitt i forberedelsedelen. Skolene må informere elevene om at hele læreplanen for faget er gjenstand for muntlig eksamen, og ikke bare temaet som oppgis på forberedelsedelen. Det er viktig at elevene ser sammenhengen mellom temaet og resten av læreplanen. I fjerde punktum er det presisert at muntlig eksamen ikke skal bestå i at elevene gjennomgår en presentasjon som hun eller han har utarbeidet på forberedelsesdagen på skolen. Dette må også ses i sammenheng med § 3-31 om hjelpemidler som slår fast at det eneste tillatte hjelpemidlet på muntlig eksamen er elevens egne notater. Eleven kan ikke bruke en PowerPoint-presentasjon.

Merknader til § 3-30

Bestemmelsen regulerer lokalt gitt eksamen i videregående opplæring. Endringene som foreslås gjelder kun for muntlig eksamen, ikke for skriftlig eksamen, muntlig-praktisk eksamen eller praktisk eksamen som er lokalt gitt, med unntak av endringen i første ledd. Retningslinjene for lokalt gitt eksamen skal omfatte alle eksamensformene. Det er foreslått endringer i første ledd, andre ledd og tredje ledd, det foreslås ett nytt fjerde ledd som fører til at gjeldende fjerde ledd blir nytt femte ledd, gjeldende femte ledd blir nytt sjette ledd etc. Det foreslås endringer i nytt syvende ledd.

Første ledd er som i modell A. Det vises til merknader over.

I andre ledd foreslås det et nytt andre punktum. Her fastsettes det et forbud mot å arrangere eksamen på mandager. Eksamen skal gjennomføres på dagene tirsdag til fredag. Forbudet har sammenheng med at forberedelsesdagen skal være dagen før eksamen gjennomføres.

Tredje ledd er endret. Det foreslås en endret ordlyd i første punktum. Det er her fastsatt at fylkeskommunen for skriftlig eksamen, muntlig-praktisk eksamen og praktisk eksamen som er lokalt gitt kan fastsette om eksamen skal gjennomføres med eller uten forberedelsedel. Dette kan fastsettes for de tre eksamensformene som er eksplisitt opplistet. At eksamen skal gjennomføres med forberedelsedel må være fastsatt i retningslinjene for lokalt gitt eksamen etter første ledd. Dersom dette ikke er fastsatt skal eksamen gjennomføres uten forberedelsedel. Tredje ledd andre punktum regulerer rammene for forberedelsedel for praktisk eksamen, skriftlig eksamen og muntlig-praktisk eksamen. Her er reglene uendret. For disse eksamenene kan forberedelsedelen fortsatt være inntil to dager. Skoleeier kan også fastsette at forberedelsedelen skal være kortere. Reglene om at forberedelsedelen normalt ikke skal inngå i vurderingsgrunnlaget er også videreført.

Fjerde ledd er nytt og regulerer bruk av forberedelsedel for muntlig eksamen særskilt. Endringene som foreslås her er tilsvarende som for grunnskolen og vi viser til merknaden til § 3-29 fjerde ledd over til modell B.

Syvende ledd er endret. Dette er tidligere sjette ledd hvor det er tilføyd nytt tredje og fjerde punktum. Leddet regulerer gjennomføringen av selve eksamen og det foreslås tilsvarende endringer som for grunnskolen. Vi viser derfor til merknaden til § 3-29 syvende ledd til modell B.

6.1.3 Merknader til bestemmelser som gjelder for både modell A og modell B

Merknader til § 3-31

Paragraf 3-31 regulerer bruk av hjelpemidler. Det er foreslått endringer i andre og tredje ledd. Hensikten med endringen er at tillatte hjelpemidler ved muntlig eksamen blir det samme for alle elever. Disse endringene må ses i sammenheng med endringene i §§ 3-29 og 3-30 knyttet til tydeligere regler om gjennomføringen av eksamen.

Paragraf 3-31 andre ledd er endret slik at dette nå ikke lenger regulerer muntlig eksamen. Andre ledd regulerer bruk av hjelpemidler ved skriftlig eksamen, muntlig-praktisk eksamen og praktisk eksamen som er lokalt gitt i videregående opplæring. Det videreføres her at det er skoleeier som fastsetter hva som er tillatte hjelpemidler. Tillatte hjelpemidler må være fastsatt i retningslinjene for lokalt gitt eksamen som er fastsatt av skoleeier.

Paragraf 3-31 tredje ledd er nytt fastsetter at kandidaten ikke kan ha med hjelpemidler under eksamen. Forbudet mot hjelpemidler omfatter også egne notater og gjelder for både modell A og B. Leddet gjelder både for grunnskolen og videregående opplæring. Eleven kan ikke bruke PowerPoint eller liknende presentasjoner som er laget i forberedelsestiden eller i forkant ellers.

Merknad til § 4-22

Bestemmelsen tilsvare § 3-29. Endringene som foreslås er tilsvarende og vi viser derfor til merknaden til § 3-29 til henholdsvis modell A og B.

Merknad til § 4-23

Bestemmelsen tilsvare § 3-30 og det foreslås de samme endringene. Vi viser til merknad til § 3-30 til henholdsvis modell A og B.

Merknad til § 4-24

Bestemmelsen er langt på vei likelydende med § 3-31. Vi foreslår tilsvarende endringer i denne bestemmelsen som i § 3-31 og viser til merknader til denne bestemmelsen.

7. Forslag til endring i forskrift til privatskoleloven og merknader

For forslag til endringer i forskrift til, se vedlegg 1.

7.1 Merknader til forslag til endringer i forskrift i privatskoleloven

Endringene som foreslås i forskrift til privatskoleloven §§ 3-27 til 3-29 tilsvare endringene i forskrift til opplæringsloven § 3-29 til 3-31. For de private skolene med rett til statstilskudd er det vertskommunen eller vertsfylket som har ansvaret for å utarbeide retningslinjer. Dette kan delegeres til de private skolene. For øvrige merknader til forslag til endringer i forskrift til privatskoleloven vises det til merknadene til forslag til endring av forskrift til opplæringsloven over. Vi viser til merknadene til modell A og B. Også for de private skolene foreslås det at det fastsettes nasjonalt at muntlig eksamen skal gjennomføres som enten modell A eller B.

Vennlig hilsen

Hege Nilssen
divisjonsdirektør

Annemarie Bechmann Hansen
divisjonsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

- Vedlegg 1 – Forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven og forskrift til privatskoleloven
- Vedlegg 2- – Liste over høringsinstanser